

הבולטת ביותר היתה הענוותנות

תדהמה במעברה

בצריף של הוריו, שלא ידעו כלל על המשפט, נפלה תדהמה. אביו יצחק, נכה שעבד כחייט במחנות הכפייה הנאציים ב־רומניה, לא תפס תחילה מה העניין; הידיעה על הצדק המזורז השורר במדינת ישראל התפשטה במעברה, קושטה בפרטים נוספים ככל שעברה מפה לאוזן.

טובה, אחותו של מרתה, השתחררה אותו

מוטב כי ישוב אתר הצהרים. אולם מרתה, שנדלק בו ניצוץ־התקווה, לא יכול היה ל־הכות. הסיכוי שמישהו עלול להציל אותו מן הישיבה בכלא דחף אותו לבית המשפט המתווך.

את אלימלך דוידסקו פגש מרתה במסדרון בית־המשפט, לבוש גלימה שחורה. הוא הציג את עצמו בכמה מלים, תחב לידי איש־החוק את אוסף המיסמכים שנשא אתו. עורך־הדין עילעל בניירות. במהירות, נדהם. קשה היה לו להבין כיצד יכול בית־משפט להוציא פסק־דין כזה. הוא הבטיח למרתה, להגיש ערעור, הראה את הניירות לעורכי־דין אחרים שהודמנו במקום, כאילו אחז בידו דבר חסרת־קיום.

הערעור הוגש, גלגלי הצדק האיטיים הותנעו, החלו טוחנים מחדש את מקרהו של מרתה אהרן ושאלת הזכויות האזרחיות במדינת ישראל. בינתיים פשט מרתה, שען לפי מקצועו, את מדיו, מצא עבודה כפועל־בניין.

כאשר נפתחה השבוע הישיבה האחרונה בבית המשפט העליון, למתן פסק־הדין היה מרתה האיש הראשון באולם בית־הדין, שעה שלמה לפני התחלת הישיבה. שני שוטרים צבאיים ניגשו אליו, רצו לדעת "מה עושה האורח הזה כאן?"

"הגתו לו", ענו להם פקידי בית־המשפט בחיכוך רחבים. "יש לו כאן משהו לסדר". בחולצתו הלבנה ומכנסיו הכחולים, נראה מרתה בדיוק כפי שהיה באמת: צעיר רגיל, שהתקשה להבין כיצד השליך אותו הגורל למצבו הבלתי־גונה.

בשעת המשפט הראשון כיסה שפם זהוב את שפתו העליונה של מרתה. בנואם הסיכום של ההגנה, הצביע הסניגור על הנאשם, הדגיש את גילו הצעיר, ביקש מבית־המשפט להתחשב בעובדה כי הסמל אך מתחיל את חייו. אחד השופטים נעץ אר מבטו בפרצוף המשופם, פיקפק אם אמנם הנאשם כל כך צעיר. למחרת, גילח מרתה את שפמו, קיבל שוב את מראהו הצעיר.

"חשבתי אצא מדעתי!"

אולם בית־המשפט התמלא. הכניסה היתה אסורה לקהל, רק מוזמנים מעטים ועתונאים הורשו להכנס, אביו של מרתה הצליח בקושי לקבל רשות־כניסה, תפס מקום ב־ספסל האחרון. משך כל הקראת פסק־הדין ישב בשקט. כאשר יצא החוצה, היה לו כאב־ראש. הוא לא הבין מלה אחת מכל מה שאמר באולם על גורל בנו היחיד. "אני ישבתי על הספסל הראשון", סיפר מרתה. "חשבתי שאצא מדעתי. השופט היה קורא משפט אחד ואני הייתי אומר לעצמי: די, אני גמור! ואז השופט היה ממשיך וקובע שאני דווקא לא אשם. זה נמשך בוקר שלם. עד הרגע האחרון לא העזתי לנחש את התוצאות. בסוף קמו השופטים. הייתי חופשי."

* פרסום הערעור במלואו בעולם הזה ירר סערה בבית־המשפט, כשקם הקסיגור וטען שהפרסום השפיע על המשפט.

ברכות חמות מלוות לחיצות־יד אמיצות שפעו על מרתה עשרות ידיו, שבאו לבקרו בצריף הקטן במעברת־זוד, מיד לאחר זיכוי. הם הכירו אותו כצעיר שקט טוב־לב.

יום משרותה בצבא. "חזרתי הביתה במצב־רוח מצויין, מפני שגמרתי עם הצבא", סיפרה. "חשבתי שכל המשפחה תשמח גם כן. במקום זה מצאתי אותם כאילו קרה אסון. בקושי יכולתי להבין מה קרה. לא ידעתי פשוט מה להגיד."

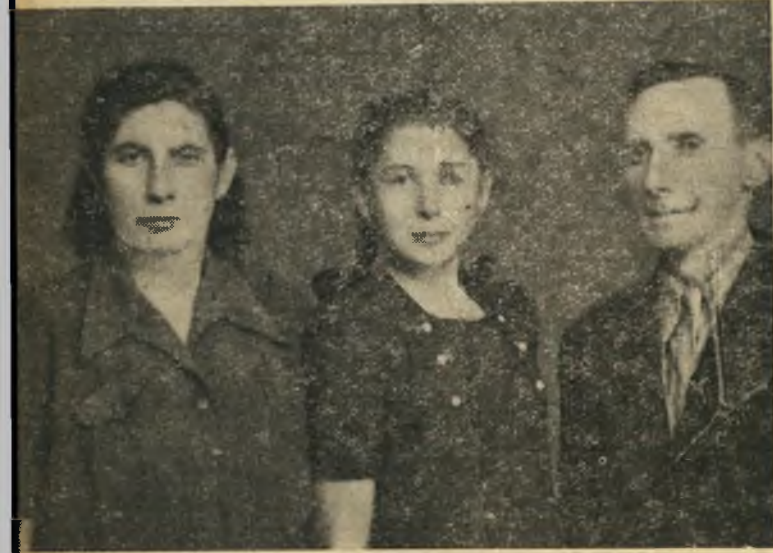
כעבור כמה ימים, ביקר את מרתה רבי סמל שהכירו משרותו במשטרה הצבאית. "פנה אל עורך־דין דוידסקו", הציע לו. "הוא מטפל בעניינים כאלה."

עורך־הדין הזרעזע

מרתה נטל את העתק פרטיכל המשפט ואת פסק־הדין, הלך לחפש את דוידסקו. במשרד עורך־הדין, הודיעה לו הפקידה כי דוידסקו עסוק בבית־המשפט המחוזי וכי

האיש הקטן והבעיה הגדולה. מרתה אהרן אינו שונה במראהו מכל צעיר ישראלי אחר, השקוע בדאגות יומיומיות של פרנסה וקיום. הרואה אותו מתקשה להאמין כי רק ימים מספר שימש צעיר רגיל זה נקודת־מוקד של בעייה בוערת: בעיית חירותו של ישראלי — ואפילו ישראלי לובש־מדים — להביע את דעותיו בגלוי, ללא פחד וללא ע

בתעורת העליה מרומניה לישראל הופיעה תמונתה המשותפת של מרתה, צילה, ויצחק אהרן (משמאל לימין). הם באו לישראל, בתקווה למצוא תנאי־חיים הוגנים, במקום זה צריפו במעברה. לא היה פלא שמרתה דיבר במרירות על טיבות הידידה מן

מדים לגרמנים תפר יצחק אהרן (ראשון משמאל), אביו של מרתה, בהיותו במחנה־ריכוז נאצי ברומניה. משפט בנו זיעזע אותו, אולם היכוי המפתיע אושש אותו מחדש, חיזק בו שוב את הבטחון כי צה"ל הוא מכשיר דמוקרטי של מדינה דמוקרטית.